

		1 (3)
	Datum	
	Datum	Er referens/diarienummer
	2020-12-10	I2020/02346
Avsändare	Mottagare	
Hanna Axelsson, 08-555 520 52 hanna.axelsson@sis.se	Infrastrukturdepartementet	

## Svar på remiss: Öppna data-utredningens huvudbetänkande Innovation genom information, SOU 2020:55

### Sammanfattning

- SIS vill betona att det finns ett stort utbud av standarder som kan främja syftena bakom den föreslagna lagstiftningen, och att det finns mer än en standard som används för datadelning
- SIS anser att den myndighet som genom utredningens förslag ges ansvaret att ta fram regler, specifikationer, vägledningar, praktiska arbetsätt, processer och riktlinjer för genomförandet, bör använda de standarder som utvecklas och förvaltas av något av de formella, av staten erkända, standardiseringsorganen
- SIS uppmanar offentliga aktörer till deltagande i standardiseringsarbete för att påverka innehållet i standarder i linje med nationella intressen. De myndigheter som sannolikt kommer beröras särskilt av förslaget, bör ges uppdrag och resurser att delta i relevant formell standardisering på området

### Standardisering – ett värdefullt komplement

Svenska institutet för standarder, SIS, har tagit del av remissen och önskar lämna ett yttrande.

SIS yttrar sig i frågor som rör standardisering som process samt hänvisning till standarder och tekniska specifikationer, genom SIS roll som nationellt standardiseringsorgan. I vår bedömning av remissen har vi ett standardiseringsperspektiv med fokus på öppna data och format för datadelning.

SIS är Sveriges medlem i de europeiska respektive internationella standardiseringsorganen CEN och ISO. Genom SIS deltar svenska experter vid framtagandet av såväl nationella som europeiska och internationella standarder. SIS är även ett organ i Sverige som fastställer svensk standard.

Standarder och standardisering är en grundläggande förutsättning för ett lyckat genomförande av öppna data-direktivet. SIS saknar i utredningen hänvisning till den svenska standardiseringsstrategin som regeringen publicerade 2018, samt till det pågående standardiseringsarbetet beskrivet i EU-kommissionens *Rolling plan for ICT standardization*.

Det finns ett stort utbud av befintliga standarder som på olika sätt främjar syftet med den föreslagna lagstiftningen. SIS önskar därför uppmanra lagstiftaren, Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och andra aktörer som kommer att tillämpa och arbeta med anpassning till den föreslagna lagen, att utforska det befintliga utbudet av standarder och överväga hur dessa kan vara behjälpliga vid genomförandet. SIS uppmanar att de myndigheter som ges ansvar att ta fram regler, specifikationer, vägledningar, praktiska arbetsätt, processer och riktlinjer för den offentliga förvaltningens elektroniska informationsutbyte, använder standarder som utvecklas och förvaltas

genom något av de formella standardiseringsorganen. Detta kan exempelvis främjas genom att i den föreslagna bestämmelsen 22 § i förordning om instruktion för Myndigheten för Digital förvaltning, förtydliga att myndigheten, när så är lämpligt, ska beakta europeiska och internationella standarder i sina föreskrifter. Inspiration till hur en sådan uppmaning kan se ut kan med fördel hämtas från 4 § förordning (1994:2029) om tekniska regler<sup>1</sup>.

De formella standardiseringsorganen är organisationer utpekade av regeringen att företräda Sverige i formell standardisering internationellt och är specialiserade på utveckling och förvaltning av standarder. Att samordna arbetet genom en neutral och oberoende plattform skulle medföra en ökad transparens, förbättrad öppenhet, minskad risk för dubbelarbete och en ökad internationell koppling. En skillnad mellan open source och standarder framtagna av de formella standardiseringsorganen är att de senare alltid förvaltas och utvecklas över tid vilket ger en långsiktig robusthet.

### *Definitioner och begrepp*

I artikel 5 i öppna data-direktivet används begreppet *formella öppna standarder* om tillgängliga format. SIS vill särskilt påpeka vikten av att detta begrepp förtydligas för de offentliga aktörer som påverkas av utredningens förslag. SIS vill särskilt påpeka att begreppet *formella öppna standarder* inte bör likställas med *öppna format* och *öppna data*. I direktivet artikel 2 p. 15 definieras *formell öppen standard* som "en skriftligt dokumenterad standard som specificerar kraven för hur interoperabilitet mellan programvaror ska säkerställas". SIS önskar komplettera med att begreppet *formell* även innebär att standarden ska vara framtagen av ett etablerat standardiseringsorgan. Utöver detta anser SIS att *formella öppna standarder* ska följa vad som framgår av *Europeiska interoperabilitetsramen* som Europakommissionen antog den 23 mars 2017<sup>2</sup> (det vill säga den senaste versionen av ramverket). Enligt tidigare version av ramverket ska öppna standarder kunna erhållas utan kostnad, så är inte fallet enligt den senaste versionen. Ramverket ger vidare specifik vägledning om hur man kan skapa interoperabla digitala offentliga tjänster.

### *Standardisering - utfyllande och stöttande*

En av standardiseringens starka sidor är att det kan verka utfyllande i situationer där lagstiftaren av olika skäl inte ansett det lämpligt att reglera. Såsom utredningen uppfattats och tolkats av SIS konstateras exempelvis avsaknad av vägledning och gemensam standard för att ställa krav om att publicera förteckning över information som kan göras tillgänglig för vidareutnyttjande, på det sätt som följer av 11 § PSI-lagen. Standardisering via ett av de formella standardiseringsorganen skulle kunna vara en potentiell lösning för det konstaterade men även andra liknande problem.

I utredningen konstateras vidare att det är av betydelse att det finns en samordning, såväl organisatoriskt som tekniskt, genom en tydlig gemensam standard för hur offentliga aktörer bör strukturera förteckningar över information som är tillgänglig för vidareutnyttjande. Detta ramverk behöver vara på plats redan i dag genom att DCAT-AP används som standard för att beskriva tillgångsförteckningarna. Samtidigt konstateras behov av att meddela närmare föreskrifter om bland annat metadata och tekniska standarder som ska tillämpas när en beskrivning av information

---

<sup>1</sup> 4 § En myndighet som avser att ändra eller upphäva en teknisk regel eller utarbeta en ny, skall undersöka om det finns en internationell eller europeisk standard på området samt utreda möjligheten att anpassa regeln till den. Det som nu sagts gäller också förslag till sådana standarder. Myndigheten bör i ett sådant fall utforma regeln så att den är förenlig med standarden.

<sup>2</sup> COM(2017) 134 final

förs upp på en förteckning<sup>3</sup>. För att digital information ska kunna användas sömlöst i Sverige, Europa och internationellt, behöver den beskrivas enligt internationella standarder. SIS anser därför att det är bra att DCAT-AP används för beskrivning av metadata för offentliga dataportaler. Det finns många andra standarder som kan användas som komplement till DCAT-AP.

I utredningen föreslås att det införs ett bemyndigande med instruktion för DIGG som anger att myndigheten får meddela föreskrifter om innehållet i och utformningen av en förteckning över information som är av särskilt intresse för vidareutnyttjande. Därtill framgår att föreskrifter bland annat kan behöva meddelas avseende metadata och tekniska standarder som ska tillämpas när en beskrivning av informationen förs upp på en förteckning. SIS kan vid DIGG:s utövande av detta bemyndigande vara behjälpliga genom att i samförstånd med DIGG se över utbudet av befintliga standarder av relevans samt även identifiera potentiellt behov av standardisering.

För att effektivt kunna delta i den för området relevanta internationella standardisering som pågår föreslår SIS att DIGG ges ett tydligt uppdrag och resurser att delta i och driva svenska intressen. Detta kan lämpligen ske genom att myndighetens instruktion kompletteras med ett sådant uppdrag. Inspiration kan lämpligen hämtas från exempelvis 2 § Förordning (2010:769) med instruktion för Myndigheten för tillgängliga medier.<sup>4</sup>

SIS vill slutligen påpeka att SIS står till departementets och myndigheters förfogande för vidare diskussion om hur standarder och standardisering kan bidra till ett gott genomförande av öppna data-direktivet i Sverige, och till att lagstiftningens mål om att öppen offentlig data kan bidra till att innovation nås.

Med vänlig hälsning,

Annika Andreasen, VD  
Svenska institutet för standarder

*SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.*

*SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.*

*SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.*

*Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.*

---

<sup>3</sup> (SOU 2020:55 s. 336)

<sup>4</sup> Myndigheten ska särskilt... 2. främja, följa och medverka i nationell och internationell standardisering inom sitt verksamhetsområde